

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра історії України і методики викладання історії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія України ХХ – поч. ХХІ ст.

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма «Історія та археологія»
Спеціальність № 032 Історія та археологія
Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
історії України і методики
викладання історії
Протокол № 2 від 1 вересня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія України ХХ-поч. ХХІ ст.
Викладач (-і)	Галицька-Дідух Тамара Вячеславівна
Контактний телефон викладача	596106
Е-mail викладача	tamara-halytska@i.ua
Формат дисципліни	2. Цикл професійної підготовки. 2.1 Обов'язкові дисципліни 2.1.1 Теоретична підготовка
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	середа, 14.00 год. – 16.00 год.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є суспільно-політичний, соціально-економічний і культурний розвиток України в ХХ - поч. ХХІ ст. Особливістю курсу новітньої історії України є багатоплановість і дискусійність теоретичних проблем, синкретичний характер розглядуваних подій та явищ, пропонованих студентам до засвоєння. Історія України ХХ ст. – поч. ХХІ ст. – це дисципліна, яка виявляє закономірності суспільно-політичних, соціально-економічних та культурних процесів, що проходили на українських землях в оглядовий період. Важливою складовою предмета є вивчення властивих для того чи іншого суспільства на різних історичних етапах політичних ідей, поглядів, настроїв, які істотно впливали на розвиток країни. Важливою особливістю курсу є те, що він зорієнтований на вивчення найважливіших суспільно-політичних процесів в Україні, місця і ролі української держави в розвитку світу. Хронологічно він охоплює події формування модерної української нації, добу визвольних змагань 1917-1923 рр., міжвоєнний період, період Другої світової війни, період УРСР 1945-1991 рр., період здобуття незалежності України та її становлення, сучасну історію України. Зміст історичного матеріалу базується на таких пріоритетах: науковість, національна спрямованість, хронологічна послідовність, логічність, людський вимір історії, постановка проблемних навчальних завдань, полікультурність; органічне й оптимальне дотримання пропорцій між суспільно-політичною, соціально-економічною, культурною та духовною складовими історичного процесу, загальнонаціональною історією.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою є систематизація наявних знань з політичних, соціально-економічних, культурних, релігійних аспектів вітчизняної історії ХХ ст.- поч. ХХІ ст.; виявлення історичних коренів актуальних проблем, які є предметом аналізу та вироблення вміння критично ставитися до джерел та історіографії, синхронізувати основні події соціально-політичної історії України з подіями всесвітньої історії і осмислювати їх у межах єдиної концепції; аналізувати боротьбу українського народу за національну ідентичність, побудову національної соборної України ХХ ст.- ХХІ ст.</p> <p><i>Завдання:</i> ознайомити студентів із політичною, соціально-економічною, освітньо-культурною, релігійною історією України ХХ-ХХІ ст.; навчити використовувати в професійній і соціальній діяльності знання з історії України, порівнювати їх із всесвітньою історією; виробити в</p>	

студентів навичок самостійних оцінок і власних суджень по розглянутих історичних проблемах. Одним з головних завдань курсу є формування в молодого покоління суспільної свідомості, культури, моралі, самостійного творчого мислення, вироблення патріотичної орієнтації, прагнення до самореалізації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати*:

- сучасний стан історіографії з актуальних проблем вітчизняної історії 1914–2023 рр., з метою аналізу спірних питань та тем у сучасних історіографічних дискусіях;
- наукову періодизацію історії України;
- суспільно-економічні, політичні та культурні процеси історичного розвитку українського народу в даний період;
- вплив зовнішньополітичних умов на результати українського державотворення;
- історичні передумови, причини та обставини репресивної політики окупаційних режимів щодо України;
- діяльність історичних осіб, політичних партій.

вміти:

- чітко і логічно відтворювати базові історичні знання з історії України ХХ – поч. ХХІ ст., оцінювати факти, явища, процеси, події та інтерпретації;
- використовувати в професійній діяльності знання з історії України, порівнювати їх із всесвітньою історією;
- володіти сучасними методами історичного дослідження;
- характеризувати основні етапи і особливості історіографії;
- оцінювати різні версії й думки щодо минулих історичних подій; виважено розглядати контрверсійні та суперечливі теми; розрізняти факти і точки зору, виявляти помилки, фальсифікації та стереотипи;
- орієнтуватися в історичному часі, розглядати суспільні явища в розвитку та в конкретно-історичних умовах певного часу, співвідносити історичні події, явища з періодами (епохами),
- мати міцні навички роботи з історичною картою; користуючись картою, пояснювати причини і наслідки історичних подій, процеси вітчизняної історії, основні тенденції розвитку міжнародних відносин, пов'язаних із геополітичними чинниками і факторами навколишнього середовища, характеризувати, спираючись на карту, історичний процес та його регіональні особливості;
- володіти категоріально-понятійним апаратом;
- використовувати принципи і методи збору, систематизації, узагальнення і використання інформації, проведення наукових досліджень за профілем спеціальності;
- критично оцінювати, читати мовою оригіналу, аналізувати та інтерпретувати історичні джерела та історіографію, і перетворювати її у цілісне історичне знання та вміти презентувати її;
- користуватися довідковою літературою, Інтернетом тощо для самостійного пошуку інформації;
- систематизувати історичну інформацію, складаючи різноманітні таблиці, схеми, різні типи планів, готувати роздатковий матеріал, електронні бази документальних фільмів, аудіо і відеоінформації;
- вміти систематизувати, співставляти історичний матеріал, робити висновки та узагальнення, формувати власні оцінки;
- презентувати власну інтерпретацію історичних процесів та явищ, уміти перевіряти обґрунтованість будь-яких тверджень; будувати переконливу аргументацію; аналізувати історичні проблеми на основі сформованих ціннісних орієнтирів;
- самостійно будувати гіпотези і план розв'язання пізнавальних задач чи відповіді на запитання евристичного характеру, вчитися вибирати й будувати альтернативи в процесі розв'язання проблем;
- критично аналізувати, порівнювати й оцінювати історичні джерела, виявляти тенденційну інформацію та пояснювати її необ'єктивність;
- порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдських та

національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, розкривати внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб;

– будувати усні та письмові висловлювання з приводу історичних фактів, постатей та історичної теорії;

– виявляти інтереси, потреби, суперечності в позиціях соціальних груп і окремих осіб та їх роль в історичному процесі, тенденції й напрями історичного розвитку;

– враховувати гендерний підхід при вивченні історії України, цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність в Україні на основі вивченого матеріалу;

– вміти планувати навчальну діяльність, застосовувати найбільш раціональні способи навчальної праці, проводити рефлексію, самооцінку та коригування пізнавальної діяльності; вміти розв'язувати проблеми, долати труднощі тощо;

– практично реалізувати набуті знання у вигляді рефератів, виступів на конференціях, прес-конференціях, дискусіях, статтях ін.;

– управляти проектами; працювати як автономно, так і в команді в межах етики професійних взаємин;

– правильно коментувати, анотувати або редагувати тексти і документи; спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, вміти правильно розмовляти та писати різними комунікативними стилями, а саме неофіційним, офіційним та науковим.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми історії та археології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій і методів гуманітарних та соціальних наук та характеризується комплексністю і невизначеністю умов.

ЗК 1.

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2.

Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 6. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

СК 1. Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності.

СК 2. Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах.

СК 9. Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.

СК 10. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.

П Р Н 1. Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства

загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему.

П Р Н 2. Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.

П Р Н 3. Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.

ПРН 5. Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами

ПРН 6. Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії.

ПРН 13. Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

лекції	24
семінарські заняття / практичні / лабораторні	36
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
шостий	014 Середня освіта (Історія)	третій	нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Україна в Першій світовій війні (1914-1917)	2		2
Тема 2. Українська національно-демократична революція (1917-1918)	2	2	2
Тема 3. Українська Держава П.Скоропадського.	2		2
Тема 4. Директорія УНР.		2	2
Тема 5. Західноукраїнська Народна Республіка.		2	2
Тема 6. Політика більшовицького уряду в Україні у 1919–1920 рр.	2		2
Тема 7. Культурне і духовне життя в Україні 1917–1920 рр.		2	2
Тема 8. Українська СРР в умовах нової економічної політики (1921–1928 рр.)		2	2
Тема 9. «Українізація» (коренізація).			2
Тема 10. Модернізація промисловості України (1929-1938 рр.).			2
Тема 11. Суцільна колективізація в Україні. Голодомор 1932-1933 рр.		2	2
Тема 12. Політична система в УРСР 30-х рр. Масовий терор.	2	2	
Тема 13. Соціальна система УРСР в 30-х рр. XX ст.			2
Тема 14. Стан культури в Україні у 1930-і рр. «Розстріляне відродження».			2
Тема 15. Західноукраїнські землі в 1921 – 1938 рр.	2	2	2

Тема 16. Україна на початку Другої світової війни (1939-1941 рр.)		2	2
Тема 17. Україна на першому етапі радянсько-німецької війни.		2	2
Тема 18. Український національно-визвольний рух в 1941-1943 рр.	2	2	2
Тема 19. Нацистський режим на території України		2	2
Тема 20. Українсько-польські відносини в період Другої світової війни.			2
Тема 21. Україна на завершальному етапі радянсько-німецької війни		2	2
Тема 22. Розвиток української культури в період Другої світової війни.			2
Тема 23. Україна у повоєнний період (1944-1953 рр.)			2
Тема 24. Український визвольний рух і його придушення у повоєнне десятиліття		2	2
Тема 25. Україна в умовах десталінізації (1954-1964)		2	2
Тема 26. Шістдесятництво і дисидентський рух в Україні	2		2
Тема 27. Україна в умовах загострення кризи радянської системи (1965 – 1985)		2	2
Тема 29. УРСР в умовах трансформації суспільно-політичного розвитку (друга половина 1980-х – 1991).			2
Тема 30. Суспільно-політичне, економічне і культурне життя в Україні в умовах утвердження незалежності 1991-2004.	2		2
Тема 31. Суспільно-політичне, економічне і культурне життя в Україні в умовах утвердження незалежності 2004 -2014.	2	2	
Тема 32. Суспільно-політичне, економічне і культурне життя в Україні в умовах утвердження незалежності 2014 -2023	2		2
Тема 33. Війна росії	2	2	2
	24	36	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Шкала оцінювання			
	Оцінка в балах	Оцінка за іспит	Оцінка в національній шкалі	Оцінка за шкалою ECTS
	90-100	відмінно	5	A
	80-89	добре	4	B
	70-79			C
	60-69	задовільно	3	D
	50-59			E
	26-49			

незадовільно

(з можливістю повторного складання)

Підсумковий бал з навчальної дисципліни складається з **підсумкового семестрового балу та балу за екзамен**.

Упродовж семестру студент отримує бали за різні види робіт, які сумуються в підсумкові семестрові бали. **Підсумковий семестровий бал** складається з суми балів, отриманих студентом денної форми навчання за свою навчальну діяльність протягом семестру і дорівнює сумі **підсумкового балу за семінарські (практичні) заняття (максимально 20 балів), балу за 2 модульні контрольні роботи (20 балів) і балу за індивідуальну роботу (10 балів)** та в сукупності може складати максимально 50 балів.

Вид контролю	Поточний контроль	Колоквіум №1	Колоквіум №2	Колоквіум 3	Колоквіум 4	Індивідуальні завдання (конспект і захист монографії тощо)	Сума балів за модулями	Екзамен	Підсумкова оцінка у 100-бальній шкалі
Максимальна кількість балів, яку може набрати студент	20	20	20	20	20	10	50	50	100 (50+50)

При обчисленні підсумкового семестрового балу враховується:

Поточні оцінки успішності (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно») – виставляються під час проведення семінарських занять;

Підсумкова оцінка за семінарські заняття виставляється студенту в кінці семестру за результатами роботи на семінарських заняттях і є середнім арифметичним (заокругленим до сотих) всіх отриманих оцінок за семінарські заняття. Отримані «незадовільні» оцінки враховуються при додаванні оцінок і входять у загальну кількість отриманих оцінок

Приклад обрахунку підсумкової оцінки за семінарські (практичні) заняття:

З навчальної дисципліни студент протягом семестру отримав 4, 4, 3. Підсумкова оцінка за семінарські заняття за семестр складає: $(4+4+3) : 3 = 3,66667 \approx 3,67$.

Підсумковий бал за семінарські заняття (максимально 20 балів) – підсумкова оцінка за семінарські заняття, помножена на коефіцієнт 4, заокруглена до цілого (наприклад, якщо підсумкова оцінка за семінарські заняття 3,67, то підсумковий бал за семінарські заняття буде становити $3,67 \times 4 = 14,68 \approx 15$ балів);

Бал за модульну контрольну роботу (максимально 20 балів). 3

навчальної дисципліни передбачено написання двох контрольних робіт, тому остаточні бали за модульну контрольну роботу визначаються як середнє арифметичне, заокруглене до цілого;

Бал за індивідуальну роботу (максимально 10 балів) – бали за виконані індивідуальні (індивідуально-дослідні) завдання.

*студенту, який має наукові публікації, виступи на наукових конференціях, бере активну участь в роботі студентського наукового гуртка, був учасником олімпіад, конкурсів з відповідної (чи суміжної) дисципліни за поданням наукових керівників чи керівників наукових гуртків та рішенням кафедри в підсумковий семестровий бал може додаватись **максимально 10 балів за участь в науковій роботі** (за умови, що підсумковий семестровий бал не перевищує 50 балів)

Поточний контроль проводиться на всіх видах аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічним працівником та студентами у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як науково-педагогічним працівником для коригування методів і засобів навчання, так і студентами для планування самостійної роботи. Особливим видом поточного контролю є колоквиум. Поточний контроль може проводитись у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на практичних заняттях та лекціях, у формі виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі комп'ютерного тестування тощо. Результати поточного контролю враховуються при визначенні підсумкової оцінки з даної навчальної дисципліни.

❖ **Критерії оцінювання індивідуального завдання**

❖ **Критерії оцінювання індивідуального завдання**

Бал	Критерії оцінювання навчальних досягнень
1-3	Конспект монографії виконаний задовільно, однак відтворити зміст проч
4-6	Конспект виконано задовільно. Студент може репродуктивно відтворити зміст, однак у його відповіді є значні помилки.
7-8	Конспект монографії виконаний добре. Помилки під час захисту індивіду
9.10	Здатність презентувати власну інтерпретацію прочитаного тексту м. Використовує знання джерел та історіографії.

Бал	Критерії оцінювання навчальних досягнень
1-2	Кейс виконаний незадовільно, оскільки відтворити його зміст самостійно із значними помилками. Немає навичок командної роботи, не виконав кейсу спрощений, із значними помилками. Не здійснював (ла)

		аргументація. Відсутні самостійні висновки і синтетичні зв'язки. Не
	3-6	<p>Кейс виконано задовільно. Студент може репродуктивно відтворити відповіді є помилки. Відсутні окремі складові кейсу. Може використати матеріал, але його зміст не достатній; відповідь не чітка і спроби оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, до кінця не готова для розв'язання власних та суспільних проблем. Не може ефективно організовувати пошук історичної інформації, але не може її критично аналізувати людського фактора в історії, однак без необхідної аргументації. Не має синтетичного мислення. Бере пасивну участь у кейс-технологічній стратегії діяльності, не бере на себе відповідальність. Демонструє неуміння використати знання, уміння і навички, необхідні для роботи в навчальній групі.</p>
	7-8	<p>Кейс виконаний добре. Помилки під час захисту незначні. Є сформованих ціннісних орієнтирів і принципів наукової об'єктивності, пропонуються певні способи розв'язання суспільних проблем, що дозволяють інтегрувати (недостатньої) інформації інтегрувати знання для розв'язання проблем. Аргументація є, але не повна (75%). Може порівнювати й оцінювати позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людини, однак не може розкрити внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності. Знання з історії української культури.</p> <p>Має певний рівень синтетичного мислення. Бере участь у роботі під час захисту етики професійних взаємин, застосовує оптимальну стратегію під час захисту запитання одногрупників; може приймати рішення на основі сформованих цінностей. Керується моральними та етичними нормами, з повагою і розумінням ставиться до інших.</p>
	9.10	<p>Здатність презентувати власну творчу інтерпретацію (версію, розуміння) на основі захисту кейсу, ставити під сумнів усталені погляди, спростовувати, використовувати значний обсяг джерел і літератури, висновки самостійно на рівні, студент створив значну кількість роздаткового матеріалу тощо.</p> <p>Підготовлений у кейсі матеріал здатен використати на практиці; відстоює (на) самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати тенденції в Україні, дотримуючись принципів наукової об'єктивності, пропонують способи розв'язання суспільних проблем, що дозволить в умовах неможливості інтегрувати знання для розв'язання власних та суспільних проблем; (на) рецензує відповіді ровесників. Вміє організовувати комплексний підхід до інтерпретації історичної інформації; може використовувати суспільні ресурси під час підготовки кейсу. Може порівнювати й оцінювати діяльність загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського фактора, внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб.</p> <p>Має синтетичне мислення. Бере активну участь у кейсі на всіх етапах роботи в межах етики професійних взаємин, формує аргументацію, базується на демократичних переконаннях і гуманістичних цінностях; застосовує відповідальність, бере на себе відповідальність; проводить рефлексію, самооцінку діяльності; вміє долати труднощі; приймати рішення на основі сформованих цінностей історію української культури, поважає різноманітність та мультикультурність.</p>
		<p>Зміст питань, що виносяться на екзамен, форма та структура завдань та їх оцінювання визначається керівником курсу, затверджується на засіданні кафедри.</p> <p>Отриманий в результаті здачі екзамену бал додається до виставлених</p>

	балів за семінарські заняття і складає <i>підсумковий семестровий бал</i> .
Вимоги до письмових робіт	<p align="center">❖ Критерії оцінки виконання контрольної роботи (Колоквіуму)</p> <p align="center">20 балів (максимальна кількість)</p> <p>Тести на знання хронології (1 повністю правильна відповідь – 0,2 бали, частково правильна – 0,1. 10 тестів*0,2= 2 бали (максимальна кількість)</p> <p>Тести на знання історичних постатей (1 повністю правильна відповідь - 0,2 бали, частково правильна – 0,1. 5 тестів*0,2= 1 бал (максимальна кількість)</p> <p>Тести на знання історичних джерел (або історіографії) (1 повністю правильна відповідь - 0,2 бали, частково правильна – 0,1. 5 тестів*0,2= 1 бал (максимальна кількість)</p> <p>[Або заповнення контурних карт (1 повністю правильна відповідь - 0,2 бали, частково правильна – 0,1. 5 завдань*0,2= 1 бал (максимальна кількість)]</p> <p>2 теоретичні завдання максимальна кількість 6 балів (оцінки сумуються і діляться на 2).</p>
Бал	Критерії оцінювання навчальних досягнень за теоретичне завдання
1-3	У студента відсутні знання з теми. Немає структури відповіді. Вказані окремі матеріали.
4-8	у студента (ки) елементарні знання фактичного матеріалу (до 25%), відсутні використати на практиці; у письмовій роботі є суттєві помилки (більше 7 вітчизняної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та не вмє запитання. Практично не знає історичну термінологію і наукову періодизацію історичній хронології (до 25%), не володіє просторовою компетенцією; не вмє доводити, порівнювати історичний матеріал. Не володіє історичним критичним (на) оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні. Відсутня об'єктивна історична персоналістику на рівні переліку історичних постатей. Не має синтетичного мислення, поважає різноманітність та мультикультурність Демонструє вдосконалення з низьким рівнем автономності здобуті під час навчання
9-12	у студента (ки) є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу (більше 50%), повною мірою використати знання, уміння і навички на практиці; відповідь не чітка і спрощена, є помилки в аналізі . Ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної історіографії на рівні їх перерахунку. По-середньо знає історичну термінологію і володіє понятійним апаратом, задовільно не достатньо володіє просторовою компетенцією; не вмє систематизувати і порівнювати історичний матеріал. посередньо володіє історичним критичним мисленням середньо оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, до кінця розв'язання власних та суспільних проблем. Не може переконливо аргументувати персоналістику, але не може порівнювати й оцінювати діяльність історичних національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, розкрити діяльності історичних осіб. Не має синтетичного мислення, поважає різноманітність та мультикультурність Демонструє вдосконалення з низьким рівнем автономності здобуті під час навчання
13-16	Загалом студент володів фактичним матеріалом, елементарні уміння і навички знання, уміння і навички на практиці; відповідь не чітка і спрощена, є суттєві вітчизняної історіографії на рівні їх перерахунку. Знає історичну термінологію орієнтується в історичній хронології, володіє просторовою компетенцією аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. посередньо володіє історичним критичним мисленням синтезом.Здатен (на) на доброму рівні оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції інтегрувати знання для розв'язання власних та суспільних проблем. Не може аргументувати персоналістику, але не може порівнювати й оцінювати діяльність історичних національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, розкрити діяльності історичних осіб. Не має синтетичного мислення, поважає різноманітність та мультикультурність Демонструє вдосконалення з низьким рівнем автономності здобуті під час навчання

		<p>17-18 студент(ка) має добрі знання програмного матеріалу, усвідомлені уміння і навички з і практично завершена, є незначні помилки (не більше 4). Ознайомлений(а) з на історіографії, вміє їх використовувати під час відповіді на запитання. Знає історич апаратом, добре орієнтується в історичній хронології, володіє просторовою комп дають змогу бачити за умовно.площинними зображеннями історичні факти, події та я соціальною, економічною, політичною і культурною складовою історії, вміє систе доводити, порівнювати історичний матеріал. Достатньо володіє історичним критич Здатен (на) самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати су України, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості, пр суспільних проблем; будує аргументацію (75%). Може порівнювати й оцінювати загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського факторо внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб. Виявляє певний історію української культури, поважає різноманітність та мультикультурність в Укра</p> <p>19-20 студент(ка) виявляє глибокі, повні, цілісні, міцні і творчо засвоєні знання програм навички, необхідні для роботи в навчальних закладах середньої освіти; відповідь чит більше.2). Ознайомлений(а) з найновішими досягненнями вітчизняної, вміє їх в запитання, вміє ставити під сумнів сталі принципи та ідеї. Знає історичну терміно понятійним апаратом, відмінно орієнтується в історичній хронології, володіє прост операції, що дають змогу бачити за умовно.площинними зображеннями історичні фак баланс між соціальною, економічною, політичною і культурною складовою істор аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. На високому рівні волод аналізом і синтезом. Здатен (на) самостійно на основі сформованих ціннісних ор процеси і тенденції в Україні, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й н розв'язання суспільних проблем; будує переконливу аргументацію. Може порівнюва осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль люд внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб, знає істор різноманітність та мультикультурність в Україні.</p>	
<p>Семінарські заняття</p>	<p align="center">Принципи оцінювання роботи студентів на семінарських заняттях</p> <p>Оцінювання знань студентів на семінарських заняттях проводиться за 5-ти бальною шкалою. На занятті пропонується якісне оцінювання знань студентів шляхом виставлення балів від «1» до «5». Позначення «0» виставляється студентові за відмову від відповіді на занятті через непідготовленість, що впливатиме на його підсумкову рейтингову оцінку в кінці семестру. Кожен студент зобов'язаний взяти участь не менше як на одній третині семінарських занять, проведених у групі впродовж семестру.</p> <p>Пропущене заняття або негативну оцінку студент зобов'язаний «відпрацювати» у формі, визначеній викладачем. При цьому може виставлятися оцінка, а попередня не впливатиме на середній бал студента.</p> <p>Завдання контролю знань студентів під час проведення семінарських занять зводяться до того, щоб:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виявити обсяг, глибину і якість сприйняття (засвоєння) матеріалу, що вивчається; - визначити недоліки у знаннях і намітити шляхи їх усунення; - виявити ступінь відповідальності студентів і ставлення їх до роботи; - стимулювати інтерес студентів до предмета і їх активність у пізнанні. <p>Контроль знань студентів під час проведення семінарських занять може відбуватись в наступних формах:</p> <ul style="list-style-type: none"> - детальний усне опитування; - дискусійне обговорення питань (в групах); - індивідуальне розв'язування проблемних запитань чи завдань; 		

- тести;
- письмова (до 30 хв.) самостійна робота по варіантах тощо.

❖ **Критерії поточної оцінки («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»)**

Оцінка «п'ять» ставиться, якщо студент(ка) виявляє глибокі, повні, цілісні, міцні і творчо засвоєні знання програмного матеріалу, усвідомлені уміння і навички, необхідні для роботи в навчальних закладах середньої освіти; відповідь чітка і завершена, у письмовій роботі не повинно бути помилок. Ознайомлений(а) з найновішими досягненнями вітчизняної історіографії, вміє їх використовувати під час відповіді на запитання, вміє ставити під сумнів сталі принципи та ідеї. Знає історичну термінологію і наукову періодизацію, володіє понятійним апаратом, відмінно орієнтується в історичній хронології, володіє просторовою компетенцією (інтелектуальні операції, що дають змогу бачити за умовно-площинними зображеннями історичні факти, події та явища); створює розумний баланс між соціальною, економічною, політичною і культурною складовою історії, вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Повною мірою володіє історичним критичним мисленням, аналізом (вміє розбивати історичну інформацію на компоненти, розуміючи їх взаємозв'язки та організаційну структуру. Наприклад, вивчення окремих елементів Української національно-демократичної революції і синтезом (поєднати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю. Наприклад, розгляд революції як єдиного, складного цілого, як цілісну систему, ін.). Здатен (на) самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості, пропонувати способи розв'язання суспільних проблем, що дозволить в умовах неповної (недостатньої) інформації інтегрувати знання для розв'язання власних та суспільних проблем; будує переконливу аргументацію, застосовує оптимальну стратегію діяльності, бере на себе відповідальність і поважає думку інших; проводить рефлексію, самооцінку та коригування пізнавальної діяльності, рецензує відповіді ровесників. Бере активну участь у груповій роботі, висловлює аргументовану думку, використовуючи джерела, має сформовані соціальні навички. Може порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, розкривати внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб. Знає культурну спадщину українського народу, бачить внесок інших національностей у неї.

Оцінка «чотири» ставиться, якщо студент(ка) має глибокі і повні знання програмного матеріалу, усвідомлені уміння і навички, здатен (на) щодо їх застосування на практиці; відповідь чітка і практично завершена, у письмовій роботі є незначні помилки. Ознайомлений(а) з найновішими досягненнями вітчизняної історіографії, вміє їх використовувати під час відповіді на запитання. Знає історичну термінологію і наукову періодизацію, володіє понятійним апаратом, добре орієнтується в історичній хронології, володіє просторовою компетенцією (інтелектуальні операції, що дають змогу бачити за умовно-площинними зображеннями історичні факти, події та явища); створює розумний баланс між соціальною, економічною, політичною і культурною складовою історії, вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Достатньо володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Здатен (на) самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості, пропонувати певні способи розв'язання суспільних проблем, що дозволить в умовах неповної (недостатньої) інформації інтегрувати знання для розв'язання власних проблем; будує аргументацію на основі 2-3 доказів, може рецензувати відповіді ровесників. Може порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, однак не може розкрити внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб.

Має певний рівень синтетичного мислення. Бере участь у групових формах роботи в межах етики професійних взаємин, зокрема дискусіях, прес-конференціях, формує аргументацію (в аргументації зустрічаються окремі неточності), базовану на здобутих знаннях, демократичних переконаннях і гуманістичних цінностях; застосовує оптимальну стратегію діяльності; проводить самооцінку пізнавальної діяльності, поважає думку інших. Добре знає історію української культури вказаного періоду,

	<p>поважає різноманітність та мультикультурність в Україні.</p> <p>Оцінка «три» ставиться, якщо у студента (ки) є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу (більше 50%), елементарні уміння і навички; не здатен (на) повною мірою використати знання, уміння і навички на практиці; відповідь не чітка і спрощена, у письмовій роботі є суттєві помилки. Ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної історіографії, але не вміє їх використовувати під час відповіді на запитання, а просто перераховує. По-середньо знає історичну термінологію і володіє понятійним апаратом, задовільно орієнтується в історичній хронології, не достатньо володіє просторовою компетенцією; не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Посередньо володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Здатен (на) по середньо оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, до кінця не здатен (на) інтегрувати знання для розв'язання власних та суспільних проблем. Не може переконливо аргументувати, рецензії відповідей ровесників поверхові. Знає історичну персоналістику, але не може порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, розкривати внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб.</p> <p>Не має синтетичного мислення. Бере пасивну участь у групових формах роботи в межах етики професійних взаємин, зокрема дискусіях, прес-конференціях; не застосовує оптимальну стратегію діяльності, не бере на себе відповідальність; не проводить рефлексію, самооцінку та коригування пізнавальної діяльності. Не має системних знань з історії української культури, поважає різноманітність та мультикультурність в Україні. Оцінка «два» ставиться, якщо у студента (ки) елементарні знання фактичного матеріалу (до 25%), відсутні уміння і навички, тому не здатен (на) їх використати на практиці; відповідь не змістовна і не доречна, у письмовій роботі є суттєві помилки (більше 75%). Не ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної історіографії, не вміє їх використовувати під час відповіді на запитання. Практично не знає історичну термінологію (до 25%), незадовільно орієнтується в історичній хронології (до 25%), не володіє просторовою компетенцією; не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Не володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Не здатен (на) оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні. Відсутня об'єктивна і неупереджена аргументація, самооцінка і оцінка інших. Знає історичну персоналістику на рівні переліку історичних постатей. У групових формах роботи тільки присутній (я) без особистої відповідальності.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Лекції передбачають системний і послідовний виклад навчального матеріалу. Відвідування лекцій для студентів є обов'язковим.</p> <p>Відвідування та активна участь студентів у роботі семінарських занять також є обов'язковою умовою успішного складання курсу.</p> <p>Пропонуються наступні форми роботи на семінарських заняттях: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії, прес-конференції, захист кейсів ін. При цьому враховуватимуться лише логічно обґрунтовані виступи, альтернативна теза чи спростування поданої, а не фактична підтримка тези виступаючого, змістовне рецензування та коментар чи доповнення, що дійсно сприятиме розгляду проблеми.</p> <p>Важливим є використання студентами навчального матеріалу новітньої історії України для майбутньої професії.</p> <p>Політика курсу передбачає Perezдачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. За умови відсутності студента (-ки) на лекції чи семінарського заняття, отримання негативної оцінки на семінарських заняттях або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та</p>

подачі індивідуальних робіт – середа, 14.00 год. – 16.00 год. У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування), недобропорядної поведінки в аудиторії викладач пропонує студентові (-ці) повторно виконати необхідний вид роботи.

Студент немає нб (або відпрацьоване), немає негативних оцінок за семінари (або відпрацьовані), немає негативних оцінок за колоквиуми (або відпрацьовані), немає негативних оцінок за індивідуальне завдання (або відпрацьовані). Підсумкова оцінка вище 25 балів

Підсумковий контроль

форма контролю ЕКЗАМЕН
форма задачі - письмова

Екзамен – форма підсумкового контролю, яка передбачає перевірку розуміння студентом теоретичного та практичного програмного матеріалу з усієї дисципліни, здатності творчо використовувати здобуті знання та вміння, формувати власне ставлення до певної проблеми тощо. Зміст екзаменаційних завдань та критерії оцінювання встановлюються кафедрою історії України.

Семестровий екзамен *оцінюється від 1 до 50 балів*. Зміст питань, що виносяться на екзамен, форма та структура завдань та їх оцінювання визначається керівником курсу, затверджується на засіданні кафедри.

Отриманий в результаті задачі екзамену бал додається до виставлених балів за семінарські заняття та індивідуальні завдання, виконані в результаті самостійної роботи, і складає **підсумковий семестровий бал**.

Критерії оцінювання завдань на екзамені (наведено максимальну кількість балів, яку можна здобути за відповідь на кожне завдання):

Завдання	Кількість балів
1 теоретичне	13 балів
2 теоретичне	13 балів
3 теоретичне	13 балів
5 знання хронології	0,5 бал•5=2,5 балів
4 знання історичних постатей, термінів	0,5 бал•4= 2 бали
3 знання історичних термінів	0,5 бал•3=1,5 бали
1 практичне (характеристика історичного джерела)	5 бали
Разом	50 балів

Університетська шкала	Національна шкала
40 – 50 балів	Відмінно (5)
30 – 39 балів	Добре (4)
25 – 29 балів	Задовільно (3)
1 – 24 балів	Незадовільно (2)

Бал	Критерії оцінювання навчальних досягнень за теоретичне завдання
1-3	у студента (ки) елементарні знання фактичного матеріалу (до 25%), в (на) їх використати на практиці; у письмовій роботі є суттєві помилки досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства, наук

		використовувати під час відповіді на запитання. Практично не знає і нездовільно орієнтується в історичній хронології (до 25%), не володіє системою систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом Не здатен (на) оцінювати тенденції в Україні. Відсутня об'єктивна і неупереджена аргументація. Не має рівні переліку історичних постатей. Не має синтетичного мислення, не знає
	4-6	у студента (ки) є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу (більше 4) у формуванні умінь і навичок, що не дозволить повною мірою використати в використанні знань, умінь і навичок на практиці; відповідь не чітка. Ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної історіографії на рівні історичну термінологію і володіє понятійним апаратом, задовільно орієнтується достатньо володіє просторовою компетенцією; не вміє систематизувати, співставляти, порівнювати історичний матеріал. Здатен (на) по середньо оцінювати суспільство України, до кінця не здатен (на) інтегрувати знання для розв'язання власних проблем; не переконливо аргументувати. Знає історичну персоналістику, але не може порівнювати історичних осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; вміє аналізувати історії, розкривати внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб. Не має синтетичного мислення, не знає історію культури в Україні. Демонструє здобутих під час навчання компетенцій.
	7-10	студент(ка) має добрі знання програмного матеріалу (75%), сформовані вміння і навички застосовувати знання, уміння і навички у професійній діяльності; відповідь містить незначні помилки (не більше 4). Ознайомлений(а) з найновішими досягненнями історичної науки; вміє використовувати під час відповіді на запитання. Знає історичну термінологію, добре орієнтується в історичній хронології, володіє просторовою компетенцією; вміє аналізувати зображеннями історичні факти, події та явища; дають змогу бачити за умовно-площинними зображеннями історичні процеси; розумний баланс між соціальною, економічною, політичною і культурною складовою історії, вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати суспільство України, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості; розв'язання суспільних проблем; будує аргументацію (75%). Може порівнювати історичних осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; вміє аналізувати історії, однак не може розкрити внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб; культурні процеси в Україні. Виявляє певний рівень синтетичного мислення.
	11-13	студент(ка) виявляє глибокі, повні, цілісні, міцні і творчо засвоєні знання програмного матеріалу, вміння і навички, необхідні для роботи в навчальних закладах середньої освіти; відповідь містить відсутні помилки (не більше 2). Ознайомлений(а) з найновішими досягненнями історичної науки; вміє їх використовувати під час відповіді на запитання, вміє ставити під час відповіді історичну термінологію, володіє понятійним апаратом, відмінно орієнтується в історичній хронології; просторовою компетенцією (інтелектуальні операції, що дають змогу аналізувати зображеннями історичні факти, події та явища); створює розумний баланс між соціальною, економічною, політичною і культурною складовою історії, вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Здатен (на) самостійно на основі сформованих ціннісних оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, дотримуючись принципів наукової неупередженості, пропонувати способи розв'язання суспільних проблем; розв'язання суспільних проблем; може порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, розкривати внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб, знає історію української культури. Наприклад, розкриває сутність тоталітарного режиму, особливості його проявів в Україні; пропаганду явищ (ідентифікація, дегуманізація, демонізація «образів ворогів», масові репресії тоталітарного режиму; взаємозалежності між запровадженням форсованої колективізації, Голодомором, репресіями та масовим спротивом українського народу антиімперських настроїв; мету, прояви, наслідки посилення російської імперської культури і т.п. Розуміє суперечливі сторінки української історії; роль громадянства української держави та забезпеченні її обороноздатності; значення міжнародної цілісності та державної незалежності України обґрунтувати на основі аргументації геноцид українського народу; визначати передумови, ознаки та наслідки з

	<p>і т.п. Здатен (на) самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати тенденції в Україні, дотримуючись принципів наукової об'єктивності; знає способи розв'язання суспільних проблем; будує переконливу аргументацію; здійснює діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; розкриває внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності української культури. Виявляє синтетичне мислення; поважає різноманітність культур.</p> <p>Зміст питань, що виносяться на екзамен, форма та структура завдань та їх оцінювання визначається керівником курсу, затверджується на засіданні кафедри.</p> <p>Отриманий в результаті здачі екзамену бал додається до виставлених балів за семінарські заняття і складає <i>підсумковий семестровий бал</i>.</p>
7. Політика навчальної дисципліни	
<p>Письмові роботи: написані вчасно, студент немає негативних оцінок за письмові роботи (або відпрацьовані), немає нб (або відпрацьовані).</p> <p>Конспекти семінарських занять завантажені до початку семінару (для заочної форми навчання – до початку сесії).</p> <p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: • Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». • Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». • Положення про запобігання академічному плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». • Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». • Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». • Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p> <p>Відвідування занять – є обов'язковими!!! Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується документом «ПОРЯДОК організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введений наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309) . Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf</p> <p>Неформальна освіта:</p> <p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 24 листопада 2022 р. № 672) Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf</p>	
8. Рекомендована література	
<p>Україна в ХХ столітті. 1900-2000: Зб. док. і матеріалів. К., 2000.</p> <p>Українська суспільно-політична думка в ХХ ст. Документи і матеріали. Мюнхен, 1983. Т.1.</p> <p>Христюк П. Замітки і матеріали з історії української революції: В 4-х т. Т.3. Прага, 1921.</p>	

Мазепа І. Україна в огні і бурі революції 1917-1921. К., 2003.

Хрестоматія з історії України [Текст] /упоряд. та авт. коментарів Уривалкін О.М. К. : КНТ, 2007.

Павко А.І. Повчальний досвід вітчизняної історії: політичні партії і організації у громадському житті України модерної доби. К.: Плеяди, 2002. 552 с.

Західно-Українська Республіка 1918-1923 : історія / керівник автор. колективу й відповід. редактор Олександр Карпенко. Івано-Франківськ : Сіверсія, 2001. 628 с.

Верстюк В. Горобець Н., Толочко В. Україна і Росія в історичній ретроспективі: Нариси в 3 т. К.: Наукова думка, Т. 1: Українські проекти в Російській імперії. 2004. 504 с.

Рубльов О. С., Черченко Ю. А. Сталінщина й доля західноукраїнської інтелігенції, 20–50-ті роки ХХ ст. К.: Наук. думка, 1994. 350 с.

Красівський О. Галичина у першій чверті ХХ ст. Проблема польсько-українських стосунків. Львів: Українська академія управління при Президентові України, 2000. 416 с.

Нікольський В. М. Репресивна діяльність органів державної безпеки СРСР в Україні (кінець 1920-х — 1950-ті рр.). Історико-статистичне дослідження. Донецьк, 2003.

Політична історія України ХХ ст. : У 6 т. / редкол. І. Ф. Курас (голова) та ін. К. : Генеза, 2002-2003.

Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації ХІХ-ХХ ст. К.: «Генеза», 2000. 360 с.

Грицак Я. Подолати минуле: глобальна історія України. К.: Портал, 2021. 432 с.

Політичний терор і тероризм в Україні ХІХ ХХ ст.: Історичні нариси / відп. ред. В. Смолій. К. : Наук. думка, 2002. 952 с.

Велика війна 1914-1918 рр. і Україна. У 2-х книгах. Кн.1: Історичні нариси / упорядн. О. Реєнт; ред. кол.: В. А. Смолій (голова). НАН України. Інститут історії України. К. : ТОВ Вид-во «КЛІО», 2014. 784 с.

Кульчицький С. Комунізм в Україні: перше десятиріччя (1919 - 1928). К., 1996.

Кульчицький С. В. УСРР в добу “воєнного комунізму” (1917-1920). К., 1994.

Реєнт О. У робітнях історичної науки. К., 1999.

Конквест Р. Жнива скорботи: Радянська колективізація і голодомор. К. 1993.

Кульчицький С. Голод 1932–1933 рр. в Україні як геноцид: мовою документів, очима свідків. К.: Наш час, 2008. 239 с.

Велика війна 1914-1918 рр. і Україна. У 2-х книгах. Кн. 2: Мовою документів і свідчень / ред. кол.: В. А. Смолій (голова), О. П. Реєнт (відп. ред.), О. Ю.Кирієнко (відп. секр.) та ін.; Ін-т історії України НАН України. К. : ТОВ Вид-во «КЛІО», 2015. 800 с.

Хома І. Історія військового формування Січових стрільців (1917–1919 роки): монографія. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2016. 240 с.

Верига В. Визвольні змагання в Україні 1914-1923 рр. Львів: НАНУ, Ін-т українознавства ім. Івана Крип'якевича, 2005. 523 с.

Національне питання в Україні ХХ – поч. ХХІ ст.: історичні нариси / ред. рада : В. М. Литвин (голова), Г. В. Боряк, В. М. Даниленко [та ін.] ; відп. ред. В. А. Смолій ; авт. кол. : О. Г. Аркуша, В. Ф. Верстюк, С. В. Віднянський [та ін.]. К. : Ніка-Центр, 2012. 592 с.

Верстюк В. Українська Центральна Рада: Навчальний посібник. К., 1997.

Українська революція. Історичні портрети/ упоряд.: Корновенко С.В., Морозов А.Г., Реєнт О.П.]. Вінниця, 2004.

Папакін Г. Павло Скоропадський: патріот, державотворень, людина. Історико-архівні нариси. К., 2003.

Рубльов О.С., Реєнт О.П. Українські визвольні змагання 1917–1921 рр. К., 1999.

Білокінь С. Масовий терор як засіб державного управління в СРСР. К., 1999.

Касьянов Г.В. Сталінізм і українська інтелігенція 1920-1930-і рр. К.1991.

Касьянов Г.В., Даниленко В.М. Сталінізм і українська інтелігенція (1920-30-і рр.). К., 1991.

Вегеш М.М., Токар М.Ю. Карпатська Україна на шляху державотворення. До 70-річчя проголошення державної незалежності Карпатської України [Текст]: монографія. Ужгород:

Карпати, 2009.

Галицька-Дідух Т.В. [Дипломатична боротьба навколо проблеми українського представництва на мирній конференції в Ризі \(вересень 1920 - березень 1921 рр.\)](#). *Український історичний журнал*. 2001. №6. С. 100-109.

Закарпаття 1919-2009 років: історія, політика, культура / україномовний варіант українсько-угорського видання / під ред. М. Вегеша, Ч. Фединець; [Редколег.: Ю. Остапеч, Р. Офіцинський, Л. Сорко, М. Токар, С. Черничко. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2010. 720 с.

Українська революція. Історичні портрети/ упоряд.: Корновенко С.В., Морозов А.Г., Реєнт О.П.]. Вінниця, 2004.

Верстюк В. Українська Центральна Рада: Навчальний посібник. К., 1997.

Гуцало Л. В. Перша світова війна і Україна у сучасній українській історіографії. *Інтермарум: історія, політика, культура*. 2017. - № 4. - С. 119-131. - Режим доступу:

<http://intermarum.zu.edu.ua/article/view/134950/131738>

Ореховський В. О. Діяльність Товариства Червоного хреста в Україні в роки Першої Світової війни [Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія Історія, економіка, філософія.](#)

№ 28 (2023). Режим доступу: <http://visnyk-history.knlu.edu.ua/article/view/280706>

Реєнт О. Перша світова війна і Україна : монографія. К. : Генеза, 2004. 480 с.

Нук М. The status of refugee woman during the first world war: essays to the contemporary ukrainian historiography. *Eevropský filozofický a historický diskurz*. Praha, 2019. Svazek 5 (4). P. 6-12. (Index Copernicus, International Scientific Indexing)

Пиріг Р. Я. Українська гетьманська держава 1918 року. Історичні нариси. Режим доступу:

<http://history.org.ua/LiberUA/978-966-02-6005-4/978-966-02-6005-4.pdf>

Папакін Г. Павло Скоропадський: життя крізь власні его-джерела (листи, щоденники, мемуари).

Архіви України. 2023. Режим доступу: <https://au.archives.gov.ua/index.php/au/article/view/196>

Дем'янюк, О. Сучасні дослідження подій доби Української Центральної ради на території Волинської губернії. *Літопис Волині*. 2019. №20. С.46-52. Режим доступу:

<https://doi.org/10.32782/2305-9389/2020.20.07>

Кушко, І. ДИРЕКТОРІЯ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ УНР У ПЕРШІ МІСЯЦІ СВОЄЇ РОБОТИ (ЛИСТОПАД 1918 Р. – СІЧЕНЬ 1919 Р.). *Збірник наукових праць SCIENTIA*.

2021. Режим доступу: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/scientia/article/view/12816>

Яблонський, В. Формування та трансформація політичного режиму Директорії УНР наприкінці 1918 – 1919 рр. *Київські історичні студії*. 2023. №16. С.73–83. Режим доступу:

<https://doi.org/10.28925/2524-0757.2023.18>

Галицька-Дідух Т. Галицьке представництво на Ризькій мирній конференції // Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць. – Вип. 140. Ч. 3. Історичні науки. – К. : «Видавництво «Гілея», 2018. – С. 110–118.

Галицька-Дідух Т. Маріонеткові радянські республіки у політиці більшовицького уряду Росії періоду Української національно-демократичної революції (1917–1921 рр.) // Гілея: науковий вісник. – К. : «Видавництво «Гілея», 2019. – Вип. 150. Ч. 1. Історичні науки. – С. 27–37

Савченко В. А. Анархістський рух в Україні в 1903–1929 рр.: організаційні форми, комунікації і механізми функціонування. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора історичних наук за спеціальністю 07.00.01 «Історія України» (032 – Історія та археологія). – Інститут історії України НАН України, Київ, 2017.

Режим доступу: <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/11/Dysertatsiya-Savchenka-V.A..pdf>

Верменич Я. «Радянїзація» чи «націоналізація»: ще раз про сутність політики коренізації 1920 – початку 1930-х рр. *Український історичний журнал*. 2022. №3. С.158-172 Режим доступу:

<http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/187212/14-Vermenych.pdf?sequence=1>

Перший Зимовий похід Армії УНР / Х. Астапцева // Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського : [офіц. портал]. Київ, 2019. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/node/5048>

100 років боротьби. Українська революція 1917–1921 рр. : метод.-бібліогр. матеріали / Львів. обл. універс. наук. б-ка ; упоряд.: І. Лешнівська, О. Шматько; ред. О. Букавіна ; наук. ред. І.

Лешнівська. Львів, 2018. 64 с.

Срібняк І. В. Організація репатріації полонених українців з Австро-Угорщини у 1918 р. (джерела до історії української військової дипломатії). *Пам'ятки: археогр. щорічник / Укр. НДІ арх. справи та документознавства*. Київ, 2019. Т. 10. С. 58–61.

Житков О. А. Селянське питання в Українській революції 1917–1921 рр.: історіографічне дослідження : монографія. 2-ге вид., допов. Харків : *Мачулин Л. І.*, 2018. 600 с.

Капелюшний В. П. Незламна і нескорена: національна еліта в Українській революції 1917–1921 років: історіографічний нарис : монографія / В. П. Капелюшний, О. Ф. Коваль. Київ : *Интерсервіс*, 2018. 479 с.

Пиріг Р. Я. Відносини України і Центральних держав: нетипова окупація 1918 року. Київ, 2018. 357 с. фот.

Руккас А. О. Українське військо доби визвольних змагань 1917–1921 рр. *Східноєвропейський історичний вісник / Дрогобиц. держ. пед. ун-т ім. Івана Франка [та ін.]*. Дрогобич, 2018. Вип. 7. С. 104–110.

Українська держава (квітень – грудень 1918 року) : зб. док. і матер. : у 2-х т., 3-х ч. / НАН України, Ін-т історії, Центр. держ. архів вищ. органів влади і управління ; упоряд.: Р. Пиріг (кер.) та ін. Київ : *Темпора*, 2015. Т. 2. Ч. 3. XX, 412 с.

Слободянюк М. Українські й російські наративи історії ОУН та УПА / М. Слободянюк // Український історичний журнал. - 2023. - Число 6. - С. 235. - Режим доступу: http://resource.history.org.ua/publ/UIJ_2023_6_14

Срібняк І. В. Організація репатріації полонених українців з Австро-Угорщини у 1918 р. (джерела до історії української військової дипломатії). *Пам'ятки: археогр. щорічник / Укр. НДІ арх. справи та документознавства*. Київ, 2019. Т. 10. С. 58–61.

Pop, M. (2015). Ac tivitatea organizației Partidului Național Țărănesc din județul Hunedoara în perioada 1928–1938. *Sargetia. Acta Musei Devensis*, 6, 319–333 .

Mace J. Communism and the Dilemmas of National liberation: National Communism in Soviet Ukraine. 1918–1933. – Cambridge–Massachusetts, 1983. – 334 p.

“Roter Holocaust”? Kritik der Schwarzbuch des Kommunismus / Hrsg. Jens Mecklenburg, Wolfgang Wippermann. – Hamburg, 1998. – 294 s.

Український Голокост 1932–1933. Свідчення тих, хто вижив / За ред. о. Ю. Мицика : У 4 т. — К. : Вид. Києво-Могилянська академія, 2003–2007. — Т. 1 — 2003. — 296 с.

Український Голокост 1932–1933. Свідчення тих, хто вижив / За ред. о. Ю. Мицика : У 4 т. — К. : Вид. Києво-Могилянська академія, 2003–2007. — Т. 2 — 2004. — 443 с.

Український Голокост 1932–1933. Свідчення тих, хто вижив / За ред. о. Ю. Мицика : У 4 т. — К. : Вид. Києво-Могилянська академія, 2003–2007. — Т. 3. — 2006. — 432 с.

Український Голокост 1932–1933. Свідчення тих, хто вижив / За ред. о. Ю. Мицика : У 4 т. — К. : Вид. Києво-Могилянська академія, 2003–2007. — Т. 4. — 2007. — 504 с.

Гудзь Віктор. Історіографія Голодомору 1932–1933 років в Україні: монографія. Мелітополь: *ФОП Однорог Т. В.*, 2019. 1153 с.

Contextualizing the Holodomor: the impact of thirty years of Ukrainian famine studies / ed. Andriy Makuch and Frank Sysyn. Canadian Institute of Ukrainian Studies, 2015. 126 p.

Вронська Т.В. Упокоєння страхом: сімейне заручництво у каральній політиці радянської влади (1917–1953 рр.) : наукове видання. Київ : *Темпора*, 2013. 624 с.

Radziwinowicz, W., 2017. «Operacja polska» NKWD – najbardziej krwawy akt Wielkiej Czystki w 1937 roku. «Gazeta Wyborcza». 21.08.2017. [Online]. Режим доступу.: <https://wyborcza.pl/alehistoria/7,121681,22241135,operacja-polska-nkwd-najbardziej-krwawy-akt-wielkiej.html?disableRedirects=true> (data złożenia 03.09.2021).

Kupczak, J.-M., 1994. Polacy na Ukrainie w latach 1921 – 1939, Wrocław, Wydawn. Uniwersytetu Wrocławskiego, 135 s.

Лазуренко В. Селянське зерновиробництво в УСРР у другій половині 1920-х рр.: проблема державного диктату. *Український історичний журнал*. 2022. Число 5.

Бондаренко П. С. Жіночий досвід сталінських репресій 1930-х рр. (на матеріалах УРСР) : дис. ... д-ра іст. наук: 07.00.02 / Маріупольський державний університет. Маріуполь, 2021. 284 с.

- Автушенко І., Стоян Т. Репресії проти військовослужбовців в УСРР–УРСР у 1920–1930-х рр.: особливості та наслідки Режим доступу: <https://doi.org/10.15407/http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/184589/05-Avtushenko.pdf?sequence=1>
- ПЕТРЕНКО Н. М. ПРИЧИНИ ТА ПРИНЦИПИ ВПРОВАДЖЕННЯ ОБОВ'ЯЗКОВОЇ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ В УКРАЇНІ У 20-х РОКАХ ХХ СТОЛІТТЯ СУМСЬКА СТАРОВИНА. 2023. № LXII. Режим доступу: <https://starovyna.sumdu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/2-Petrenko.pdf>
- Лапченко, А. (2021). ПРАВОВИЙ СТАТУС ЖІНКИ-СЕЛЯНКИ В 1920–1930-ТІ РОКИ В УСРР. *Літопис Волині*, (24), 108-112. Режим доступу: <https://doi.org/10.32782/2305-9389/2021.24.18>
- Омельченко І. Формування та діяльність організаційно-мобілізаційних референтур запілля УПА на Волині та Поліссі (1943–1944 рр.) *Військово-науковий вісник*. 2018. №29. Режим доступу: <http://vny.asv.gov.ua/article/view/156382>
- Ковальчук В. Організаційні референтури ОУН(б) і запілля УПА у світлі джерел (Волинь і Полісся, 1943–1944 рр.). *Український визвольний рух: наук. зб.* Львів, 2006. Збірник 6. С. 95-109.
- Кравець, Д. Радянська Західної України (1939–1941) у громадській думці українців у США. *Сторінки історії*. 2022. №54. Режим доступу: <https://doi.org/10.20535/2307-5244.54.2022.264586>
- Галицька-Дідух Т.В. Радянська пропагандистсько-агітаційна діяльність у Східній Галичині в 1920-х рр. *Галичина. Науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис*. 2023. Ч. 36. С. 70–84.
- Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ столітті. Документи і матеріали / відп. ред. проф. М. Кугутяк. Упорядн.: М. Вітенко, Т. Галицька-Дідух, І. Гурак, О. Жерноклеєв, М. Кугутяк, А. Міщук, Г. Пославська, Т. Ходак. Т. 1. – Кн. 2 (1929–1939). Івано-Франківськ : КПФ «ЛІК», 2014. 600 с.
- Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ столітті. Документи і матеріали / Відповідальний редактор професор Микола Кугутяк. – Том. 2. – Книга 1 (1939 – 1945). Івано-Франківськ: КПФ “ЛІК”, 2009. 600 с.
- Пиріг Р. Гетьманат Павла Скоропадського: комплекс малоросійства правлячої еліти / Р. Пиріг // Український історичний журнал. 2023. Число 4. С. 59. Режим доступу: http://resource.history.org.ua/publ/UIJ_2023_4_5
- Турченко Ф.Г. П.Скоропадський і М.Міхновський 1918 р.: дві моделі державного будівництва. Український історичний журнал. 2008. № 4. - С. 48-59. Режим доступу: http://resource.history.org.ua/publ/journal_2008_4_48
- Гладун О. Ще раз про кількість втрат унаслідок Голодомору: експертна оцінка / О. Гладун, Н. Левчук, О. Воловина . Український історичний журнал. 2023. Число 5. С. 93. Режим доступу: http://resource.history.org.ua/publ/UIJ_2023_5_8
- Кузіна К. Глузуючи з ВНК—ОДПУ—НКВС: радянські органи держбезпеки в анекдотах (1920—1930-ті рр.) / К. Кузіна // Український історичний журнал. 2023. Число 5. С. 151. Режим доступу: http://resource.history.org.ua/publ/UIJ_2023_5_11
- Рубльов О. С., Черченко Ю. А. Сталінщина й доля західноукраїнської інтелігенції, 20–50-ті роки ХХ ст. К.: *Наук. думка*, 1994. 350 с.
- Нікольський В. М. Репресивна діяльність органів державної безпеки СРСР в Україні (кінець 1920-х — 1950-ті рр.). Історико-статистичне дослідження. Донецьк, 2003.
- Політична історія України ХХ ст. : У 6 т. / редкол. І. Ф. Курас (голова) та ін. К. : *Гене́за*, 2002-2003.
- Політичний терор і тероризм в Україні ХІХ-ХХ ст.: Історичні нариси / відп. ред. В. Смолій. К. : *Наук. думка*, 2002. 952 с.
- Баран В.К., Даниленко В.М. Україна крізь віки. Т. 13: Україна в умовах системної кризи (1946–1980-і рр.). Київ: *Альтернатива*, 1999. 303 с.
- Касьянов Г. Україна 1991 – 2007. Нариси новітньої історії. Київ: Наш час, 2007. 428 с.
- Баран В.К. Україна: новітня історія (1945–1991 рр.). Львів: *Інститут українознавства ім. І.*

Крип'якевича НАН України, 2003. 667 с.

Данилюк Ю.З., Бажан О.Г. Опозиція в Україні (II половини 50-х – 80-х років ХХ століття). Київ: Рідний край, 2000. 616 с.

Гібридна війна: in verbo et in praxi : монографія / Донецький національний університет імені Василя Стуса / під заг. ред. проф. Р.О. Додонова. Вінниця : ТОВ «НіланЛТД», 2017. 412 с.

Касьянов Г. Past continuous: Історична політика 1980-х – 2000-х. Україна та сусіди. Київ: Laurus, *Антропос-Логос-Фільм*, 2018. 420 с.

Шаповал Ю. Людина і система (Штрихи до портрета тоталітарної доби в Україні). Київ: *НАН України, Інститут національних відносин і політології*, 1994. 270 с.

В'ятрович В. Історія з грифом “Секретно”. Львів: *Центр дослідження визвольного руху*, 2011. 204 с.

Патриляк І. К. “Встань і борись слухай і вір...”: українське націоналістичне підпілля та повстанський рух (1939–1960 рр.): Монографія. Центр дослідження визвольного руху. Львів : *Часопис*, 2012. 592 с.

Касьянов Г. В. Україна 1991–2007: нариси новітньої історії. К.: *Наш час*, 2008. 432 с.

Мацієвський Ю. В. У пастці гібридності: зигзаги трансформацій політичного режиму в Україні (1991–2014): монографія. Чернівці: *Книги – XXI*, 2016. 552 с.

Русначенко А. М. Народ збурений: Нац.-визвол. в Україні й нац. Рухи опору в Білорусії, Литві, Латвії, Естонії у 1940–1950-х роках. К. : Унів. Вид-во “*Пульсари*”, 2002. 519 с

Нацистський окупаційний режим в генеральній окрузі «Волинь-Поділля» (1941-1944 рр.) / Ю.В. Олійник, О.М. Завальнюк. Хмельницький: *Поліграфіст-2*, 2012. 320 с.

Тарнавський, І. (2017). МІСЦЕВА ДОПОМІЖНА ПОЛІЦІЯ ДОНЕЧЧИНИ В ПЕРІОД НАЦИСТСЬКОЇ ОКУПАЦІЇ (1941–1943 рр.). *Київські історичні студії*, (1(4), 110–119. Режим доступу: <https://doi.org/10.28925/2524-0754.2017.1.1109>

Гетьманчук, М. (2022). СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИСВІТЛЕННЯ ПРИРОДИ, ПРИЧИН ТА ПРОЯВІВ РАДЯНСЬКОГО КОЛАБОРАЦІОНІЗМУ ПЕРІОДУ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ (1939–1945 РР.). *Літопис Волині*, (27), 142-148. <https://doi.org/10.32782/2305-9389/2022.27.23>

Тарнавський, І. С. ПРАЦЕВИКОРИСТАННЯ МІСЦЕВОГО НАСЕЛЕННЯ ДОНБАСУ В ПЕРІОД НАЦИСТСЬКОЇ ОКУПАЦІЇ (1941 – 1943 рр.). *Сторінки історії*, 2019. (48). Режим доступу: <https://doi.org/10.20535/2307-5244.48.2019.176389>

Потильчак, О. УКРАЇНА У ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ: «ПРОБЛЕМА ВИБОРУ» НА ТЛІ ЦИВІЛІЗАЦІЙНО-СВІТОГЛЯДНОГО ПРОТИСТОЯННЯ (ОКРЕМІ СПОСТЕРЕЖЕННЯ НА МІКРОРІВНІ СОЦІАЛЬНОЇ ІСТОРІЇ). *Київські історичні студії*, 2016. (1 (2), 97–101. Режим доступу: <https://doi.org/10.28925/2524-0757.2016.1.12>

Кравець, Д. (2022). Радянізація Західної України (1939–1941) у громадській думці українців у США. *Сторінки історії*, (54). Режим доступу: <https://doi.org/10.20535/2307-5244.54.2022.264586>

Дурдас Г. В. Соціально-економічне та суспільно-політичне становище жінки на території західних областей Української РСР (середина 1940-х – перша половина 1950-х рр.). – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.01 – «Історія України». Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, Тернопіль, 2020. https://tnpu.edu.ua/naukova-robota/documents-download/d-58-053-04/Dis_Durdas.pdf

Мокрик Р. Бунт проти імперії: українські шістдесятники. К.: А-БА-БА-ГА-ЛІА-МА-ГА, 2023. 416 с.: іл.

Галицька-Дідух Т. Інформаційно-пропагандистська політика радянської влади в західних областях УРСР 1944–1947 рр. (на прикладі Станіславської області // Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць / Гол. ред. В. М. Вашкевич. К. : «*Видавництво «Гілея»*», 2017. Вип. 126 (11). С. 57–62.

Галицька-Дідух Т. Дисидентський рух на Прикарпатті наприкінці 50-х – середині 80-х рр. ХХ ст. [Текст]. *Історія України*. 2012. № 9/10 (березень). С. 13–17.

Секо Я. Боротьба українських політв'язнів у таборах в другій половині 1960-х – середині 1980-х рр. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені*

Володимира Гнатюка. *Серія: історія* / за заг. ред. проф. І. С. Зуляка. У 2 ч. Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2013. Вип. 2. Ч. 1. С. 98–105.

Гель І. Виклик системі: український визвольний рух другої половини ХХ століття / ред. та упор. І. В. Єзерська; Центр досліджень визвольного руху. Львів: *Часопис*, 2013. 392с.

За вільну Україну : Історія боротьби ОУН-УПА з нацистами [Електронний ресурс] : рекомендац. бібліогр. покажч. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Ф-т історії, політології та нац. безпеки, Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека ; упоряд. І. Рудянин. Луцьк, 2017.

Боляновський А. Український повстанський рух і німецькі окупаційні інстанції на Волині на початку 1944 року: між протистоянням і нейтралітетом [Електронний ресурс]. *Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. зб. наук. пр. / Нац. акад. наук України, Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича*. Львів. 2014. Вип. 24. С. 181-210. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uks_2014_24_16.

В'ятрович В., Забілий Р., Дерев'яний І., Содоль П. УПА. Історія нескорених. 4-те вид. / Відп. ред., упоряд. В. В'ятрович. Центр досліджень визвольного руху. К.: *Наш Формат*, 2023. 352 с. «Дисиденти». Уклад. і передмова В. Кіпіані ; худож. І. Кипібіда. Х. : *Віват*, 2021. 352 с.

ПЕРЕЛОМ: Війна Росії проти України у часових пластах і просторах минувшини. Діалоги з істориками. У 2-х кн. – Кн. 2 / Відп. ред. В. Смолій; Упоряд.: Г. Боряк, О. Ясь. НАН України. Інститут історії України. Київ: *Інститут історії України*, 2022. 803-1526 с.; іл.

Дорошко, М. Неоголошені війни Росії проти України у ХХ – на початку ХХІ ст.: причини і наслідки. Київ : *Ніка-Центр*, 2018. 192 с.

Бойко, О. Новітня історія України, 2014–2019 рр. : навчальний посібник. Київ : *Академія*, 2023. 160 с.

Горбачевський, Т. С. Мережа волонтерських організацій допомоги АТО (2014–2017 роки). *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Гуманітарні науки*. 2019. Вип. 16. С. 124–131. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlca_Gum_2019_16_16

Денисенко В. І. Формування та функціонування в Україні політичного режиму Віктора Януковича (2010–2014 рр.) : монографія. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 878 с.

Позняк-Хоменко, Н. Волонтери: сила небайдужих / Наталка Позняк-Хоменко ; Український інститут національної пам'яті. Тернопіль : *Джура*, 2020. 360 с. Режим доступу : <https://uinp.gov.ua/elektronnyvdannya/volontery-syla-nebayduzhyh>

Вимушені переселенці: соціально-педагогічні проблеми і досвід підтримки : монографія / Т. Ф. Алексеєнко, Л. В. Гончар, Т. Ю. Куниця, Д. Д. Бирик ; за ред. : Т. Ф. Алексеєнко ; Інститут проблеми виховання Національної академії педагогічних наук України. Кропивницький: *Імекс-ЛТД*, 2020. 240 с. Режим доступу : <https://is.gd/ZI4Oan>

Уроки збройної агресії Росії проти України – воєнностратегічні аспекти : збірник матеріалів міжвідомчої науково-практичної конференції (Київ, 29 квітня 2021 р.) / за заг. ред. : П. М. Грицяя, відп. за вип. : В. В. Шевчук. Київ : *Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського*, 2021. 296 с. Режим доступу : <https://nuou.org.ua/assets/documents/npc-zbr-agr-rs-pr-ukr-29-04-2021.pdf>

Гребенюк, М. В. Історична періодизація антитерористичної операції на сході України (14 квітня 2014 – 30 квітня 2018 рр.). *Український історичний журнал*. 2020. № 4. С. 176–191. Режим доступу : <https://is.gd/kKuDLH>

Березовенко, А. Російсько-українська війна в українському політичному дискурсі. *Політичні дослідження*. 2021. № 2. С. 97–110. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Politst_2021_2_7

Усна історія російсько-української війни (2014– 2019 роки) / за ред. : В. В. Мороко ; Український інститут національної пам'яті, Запорізький національний університет, Запорізька обласна державна адміністрація, Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України. Київ : *К.І.С.*, 2019. Вип. 5. 432 с. Режим доступу : <https://is.gd/pGL1fK>

Політичний процес у незалежній Україні: підсумки і проблеми. Київ : *Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України*, 2021. 704 с. Режим доступу:

https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2020/11/politychnyi_protse_u_nezaleznii_ukraini.pdf

The Accommodation of Regional and Ethno-cultural Diversity in Ukraine» під редакцією Aadne Aasland та Sabine Kropp. Режим доступу: <https://www.ideopol.org/wp-content/uploads/2023/04/3.-Fedorenko-Umland.pdf>

Палінчак М., Остапець Ю., Лешанич М. Особливості процесу інституціалізації політичних партій і партійної системи України в умовах демократичного транзиту: монографія / М. Палінчак, Ю. Остапець, М. Лешанич. Ужгород: *Поліграфцентр "Ліра"*, 2021. 240 с. Режим доступу: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/34996>

Kubicek P. Dancing with the devil: explaining the European Union's engagement with Ukraine under Viktor Yanukovich. *Journal Of Contemporary European Studies*. 2017. Vol. 25, Issue 2. P. 143–162.

Сич О. Революція гідності : контекст перманентного революційного процесу та періодизація. *Гілея*. 2018. № 8. С. 359–364.

Касьянов Г. В. Україна 1991–2007: нариси новітньої історії. К.: Наш час, 2008. 432 с.

Мацієвський Ю. В. У пастці гібридності: зигзаги трансформацій політичного режиму в Україні (1991–2014): монографія. Чернівці: *Книги – XXI*, 2016. 552 с.

Бжезінський З. Велика шахівниця. Львів – Івано-Франківськ: *Лілея-НВ*, 2000. 236 с.

Дорошко, М. Неоголошені війни Росії проти України у ХХ – на початку ХХІ ст.: причини і наслідки / Микола Дорошко. Київ : *Ніка-Центр*, 2018. 192 с.

Nazarchuk, O., Halyska-Didukh, T., Horielov, V., Krasnodemska, I., Babichev, O. Fundamental principles for the formation of the newest historical policy in the context of the escalation of the Russian-Ukrainian war. *Amazonia Investiga*. 2023. 12 (66), 198-205. Web of Science

Галицька-Дідух Т. В. Діти під час війни: психологічні дослідження та програми реабілітації після війни в Україні (історична ретроспектива 2014 р. – дотепер). Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич: *Видавничий дім «Гельветика»*, 2023. Вип. 67. Том 1. С. 60–65.

Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ столітті: Документи і матеріали. – Том 2. Книга 3: (1947–1957) / Відп. ред. М. Кугутяк; Упорядн.: І. Андрухів, М. Вітенко, Т. Галицька-Дідух, І. Гурак, О. Жерноклеєв, М. Кугутяк, О. Лисенко, О. Марущенко, А. Міщук, Г. Пославська, В. Сергійчук, Т. Ходак. Івано-Франківськ : *КПФ «ЛІК»*, 2011. 768 с.

Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ столітті. Документи і матеріали / Відповідальний редактор професор Микола Кугутяк. – Том. 2. – Книга 1 (1939 – 1945). Івано-Франківськ: *КПФ «ЛІК»*, 2009. 600 с.

Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ столітті. Документи і матеріали / Відповідальний редактор професор Микола Кугутяк. – Том. 2. – Книга 2 (1945 – 1946). Івано-Франківськ: *КПФ «ЛІК»*, 2010. 695 с.

Каліщук О. Українсько-польські взаємини в роки Другої світової війни: інтерпретації минулого в умовах зміни геополітичних реалій / О. Каліщук // *Український історичний журнал*. - 2023. - Число 4. - С. 98. - Режим доступу: http://resource.history.org.ua/publ/UII_2023_4_7

Бенчук В. Урегулювання збройного конфлікту на сході України крізь призму масової свідомості донеччан на підконтрольній території (2014–2021 рр. *Український історичний журнал*. 2022. Число 4. Режим доступу: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/187256/08-Benchuk.pdf?sequence=1>

Грицюк В., Лисенко О. Війна Російської Федерації проти України: військовий, міжнародно-правовий, геополітичний та економічний виміри. *Український історичний журнал*. 2023. Число 2. С. 5. - Режим доступу: http://resource.history.org.ua/publ/UII_2023_2_2

Ільницький В. та н. Російська пропаганда як елемент підготовки до збройної агресії проти України / В. Ільницький, В. Старка, М. Галів. *Український історичний журнал*. 2022. Число 5. С. 43-55. Російська пропаганда як елемент підготовки до збройної агресії проти України / В. Ільницький, В. Старка, М. Галів // *Український історичний журнал*. 2022. Число 5. С. 43-55. Режим доступу: <http://dspace.nbu.gov.ua/handle/123456789/188120>

Коваль М. Стратегічний характер Київської оборонної операції (24 лютого — 2 квітня 2022 р.) // М. Коваль, П. Щипанський, В. Кидонь, В. Грицюк. *Український історичний журнал*. 2023. Число 3. Режим доступу: https://chtyvo.org.ua/authors/Koval_Mykhailo/Stratehichni_kharakter_Kyivskoi_oboronnoi_operatsii_24_liutoho_2_kvitnia_2022_r/

Харук А. Слобожанська наступальна операція: передумови і перший етап (6—12 вересня 2022 р.) // *Український історичний журнал*. 2023. Число 1. С. 5. Режим доступу: http://resource.history.org.ua/publ/UIJ_2023_1_2

Харук А. Харківська оборонна операція (24 лютого — 14 травня 2022 р.). *Український історичний журнал*. 2023. Число 5. С. 23. Режим доступу: http://resource.history.org.ua/publ/UIJ_2023_5_3

Ясь О. Росія як Мордор: фентезійні альянзи у сучасних військових нарративах. *Український історичний журнал*. 2023. Число 5. С. 5. Режим доступу: http://resource.history.org.ua/publ/UIJ_2023_5_2

Орлик С. Мародерство, грабежі, розбій російських окупаційних військ на Східній Галичині й Північній Буковині в роки Першої світової війни. *Український історичний журнал*. 2022. Число 2. С. 4-16. Режим доступу: <http://dspace.nbu.gov.ua/handle/123456789/184649>

Викладач Галицька-Дідух Т.В., доцент кафедри історії України і методики викладання історії